

Helmtrud Nyström

Tvekande
Fotopolymer och torrål
325×250 mm

Helmtrud Nyström är född 1939 i Hannover, bor och verkar i Lund sedan 1962. Studier vid Målar- och Grafikskolan Forum, Malmö, 1963–71. Arbetat som gästdocent vid School of Art, Canberra 1992, och vid Universitet Greifswald 1994–95, samt som gästlärare vid Icelandic School of Art, Reykjavik 1998.

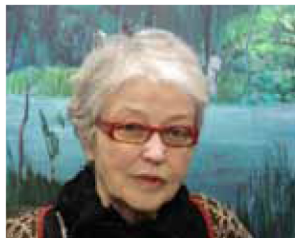

Foto: 2722

Separatutställningar under senare år i bl.a. Kristinehamns konsthall 2004, Konstakademien, Stockholm 2004, Galleri Thomasen, Göteborg 2004, 2007 och 2011, Härnösands konsthall 2005, Galleri Astley, Utterberg 2005, Skövde konstmuseum 2006, Galleri Leger, Malmö 2006 och 2009, Galleri Palm, Vellinge 2008, Lidköpings konsthall 2010, Konstnärshuset, Stockholm 2010, Tommarps kungsgård, Kvidinge 2011.

Samlingsutställningar under senare år i bl.a. *7-A view from the north*, Nordens Hus, Reykjavik 2004, Konstmuseet Jvaskylä 2005, Uppsala Konstmuseum 2006 och Nordatlantens Brygge, Köpenhamn 2006, Liu Haisu Art Museum/Galleri Astley, Shanghai 2006, *Nine Swedish printmakers*, Two Lines Gallery 798, Beijing 2007, Konstnärrens trädgård, Växjö och Landskrona konsthallar 2007, *From Tradition to the Future*, svensk vandringsutställning i bl.a. Slovenien, Ryssland, Moldavien och Vitryssland 2004–08, Academy of Art/Galleri Astley, Calcutta 2008, Indira Gandhi National Centre, New Delhi 2008, Grafikens hus, Mariefred 2009, *Grafiska sällskapet 100 år*, Konstakademien, Stockholm 2010, *Carl Larsson & Co*, Dunkers kulturhus, Helsingborg 2010, *Under stor press*, Dunkers kulturhus, Helsingborg 2011–12, *Grafik älskar fotografi*, Malmö museer 2011.

Utmärkelser: 1:a pris Internationella Grafikbiennalen i Frechen, Tyskland, 1978, Utställningspriset *Grafica Creativa*, Jvaskylä, Finland 1981, *Purchase prize of the International Biennial Jury*, Ljubljana, Jugoslavien 1983, *Prize of the Special Committee*, Ljubljana 1983, *Prize of the President*, Krakow, Polen, 1986, Stora priset vid Internationella Grafikfestivalen, Menton, Frankrike, 1988, Stora priset vid Internationella Grafikbiennalen i Bhopal, Indien, 1989, 1:a pris vid Internationella Grafiktriennalen

i Prag, Tjeckoslovakien 1991, Ester Almquists Stipendium, Lund, 1991, 1:a pris vid Internationella Grafikbiennalen i Gdansk, Polen, 1992, Lunds stads kulturpris 2001, fleråriga stipendier från Bildkonstnärnsfonden 1993–2002, Madelaine Pyks stipendium, Simrishamn 2005, Grafiska Sällskapets stipendium 2007.

Representerad i bl.a. Nationalmuseum, Moderna Museet, Stockholm, Konstmuseet Göteborg, Malmö museer, olika läns- och stads museer i Sverige, The British Museum, London, Nasjonalgalleriet, Oslo, Atheneum, Helsingfors, Alvar Alto museet, Jvaskylä, Nordiska huset, Reykjavik, Kulturmuseum Osnabrück, Konstmuseet Lodz, Nationalmuseum Prag, Nationalmuseum i Warszawa, Konstakademien, Sarajevo, Konsthallen Rostock, Konstmuseet Menton, Konstmuseet Bhopal, Kulturmuseum Stralsund, Artothek Oldenburg, Konstgalleriet, Pristina, Moderna Konstmuseet Rio de Janeiro, Kulturmuseum Greifswald, Alberta University Collection, Rasjö Collection, Sverige, Svenska ambassaderna i Canberra och Tokyo.

I 2012 års portfölj från Föreningen för Grafisk Konst ingår *Tvekande*, fotopolymer och torrål 325×250 mm. Tryckt av Ole Larsen, Helsingborg, på Hahnemühle 350 gr.

Dyker upp och försvinner. Solen står lågt.

Trädstammarna glöder stilla i orange. Annars är det mörkt. Skogen tyst, stilla. Skogen? Det är ju en bild av en skog, en spegling av en föreställning, en kliché för en sinnesstämning. En vanlig bildformulering för högtidliga känslor inför naturen. En domino, en mask, som döljer sår, ångest, ångslan, oro, sorg, som måste transformeras till försjunkhet.

Egentligen ligger den verkliga bilden i djupet, speglad i vattnet. Där nere drar strömmar runt, det är kallt och mörkt. Men samtidigt växer bilden, då den reflekterar himlen ovanför som en glimt, en öppning, ja, ett slags möjlighet att slita av sig masken och se sig själv. Och kanske är det från vattnet det varma ljuset sprider sig så lågt i skogen?

Bilden är en föreställning, något som existerar utanför konstnären, men hon har gripit tag i den och fört in två gestalter i högra hörnet. Med den modifikationen, denna förändring, tar hon makten över bilden och slår hål på dess yta. Flera lager av betydelser uppstår. Den första tanke jag får är, att det är sent i bilden. Den varma färgen på trädstammarna är som ett sista darrande ljus innan solen går ner. Den släcker landskapet. Skogen ligger redan i förflutet tempus. Samtidigt håller ett

intensivt närvarande tempus på att etableras i hörnet med de två skugglika gestalterna. Försvinner och dyker upp. På sätt och vis rymmer vattnets blanka yta och kalla svalg

båda dessa tempus. Och det leker existenslekar med betraktaren. Är de två skugggestalterna egentligen en? Ser den ene sig själv i den andre som dyker upp – eller försvinner – just som ljuset träffar trädstammen i hörnet. Den stammen är viktig.

Bredvid de vaga svala kropparna står den reell och konkret, en påminnelse om växt, natur, kraft, ja, liv. Står stadigt mot det undflyende. De små människorna i denna stämningsfyllda och mångtydiga natur är släkt med en rad vilsegångare i Helmtrud Nyströms senare verk.

Landskapen brer ut sig som realiteter. Det är kallt, snårigt, inte alltid lätt att finna sig tillrätta. Samtidigt som bebyggelse och hus verkar nersläckta, långt borta, onåbara. Många av bilderna är som en av mina vanligaste mardrömmar, då jag oupphörligt kommer bort. Rörelsen är stillsam, men utan hopp. Naturen är utan kompromiss, den brer ut sig, växer, dör och vissnar; vilsegångnas fötter fastnar i slyn. Blicken sukter mot släckta fönster.

Här är skogen tät i sin bedrägligt framkallade idyll. Jag har en stark känsla, att de två figurerna, som kanske är en och samma, eller samma fast fångad i olika tidpunkter, inte är ute för ett skönt kvälldopp, de har hamnat här utan att riktigt veta hur. Samtidigt är det som om betraktaren, eller konstnären, kikar in på denna scen, projicerar känslor och minnen som blir alltmer komplexa, inte alls utan konflikter och ångest, ju längre blicken dröjer. Här finns bara mörker och djup, inga hållpunkter och öppningar.

Det är bara ljuset som hastigt reflekteras och den hisnande speglingen i vattnet som säger något annat.

Thomas Millroth
Konstnär och konsthistoriker